

Broj: 485/22

Podgorica, 17. maj 2023. godine

KM/KM

Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore, u skladu sa članom 41. Zakona o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore i člana ("Službeni list Crne Gore", br. 042/11, 032/14, 021/17), nakon sprovedenog postupka ispitivanja povrede ljudskih prava i sloboda po sopstvenoj inicijativi daje,

MIŠLENJE

I UVOD

1. Zaštitnik je, saglasno odredbi člana 28. stav 2. Zakona o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore, pokrenuo postupak ispitivanja povrede ljudskih prava i sloboda po sopstvenoj inicijativi, a po saznanju da se Romima i Egipćanima iz Berana koji nemaju regulisan pravni status onemogućava liječenje u Opštoj bolnici Berane.

2. U obraćanju upućenom Zaštitniku, a koje je dalo povoda za pokretanje postupka po sopstvenoj inicijativi se, u suštini, ukazuje da pojedini pripadnici RE populacije zbog neregulisanog pravnog statusa nemaju zdravstvenu knjižicu, te da zdravstvenu uslugu mogu dobiti jedino ako je plate. Dalje je navedeno da zbog nedostatka izvora prihoda nemaju mogućnost da izdvoje novčana sredstva, zbog čega gube pravo na zdravstvenu zaštitu u Opštoj bolnici Berane. U obraćanju je ukazano da se radi o licima koja godinama žive u Beranama, te da je u pitanju diskriminacija po osnovu pripadnosti romsko-egipćanskoj zajednici.

II ISPITNI POSTUPAK

3. U cilju utvrđivanja pravno relevantnih činjenica i okolnosti, Zaštitnik je, saglasno odredbama člana 35. Zakona o Zaštitniku/ci, pokrenuo postupak i aktom br. 485/22 od 1. septembra 2022. godine tražio izjašnjenje od direktora JZU Opšta bolnica Berane, kao i da nas obavijesti o načinu postupanja prema Romima i Egipćanima koji zatraže zdravstvenu zaštitu, a nemaju regulisan pravni status i zdravstvenu knjižicu.

4. Aktom br. 6643 od 6. septembra 2022. godine izjasnio se direktor JZU Opšta bolnica Berane u kojem je, u suštini, naveo:

- Da Opšta bolnica Berane pored građana Berana, pruža bolničku zdravstvenu zaštitu i za građane opština Rožaje, Andrijevica, Plav, Petnjica, Gusinje, odnosno za oko 80.000 stanovnika;
- Da se svakodnevno ovoj ustanovi javi u prosjeku oko 80 pacijenata, a u ambulantama čak i više od 50 pacijenata;
- Da pripadnici RE populacije koji imaju regulisan status i zdravstvenu knjižicu u ovoj ustanovi mogu ostvariti usluge kao i svi drugi građani;
- Da pripadnici RE populacije koji nemaju regulisan zdravstveni status, ako su u pitanju hitna stanja, u ovoj ustanovi usluge dobijaju preko prijemne ambulante - službe urgentne medicinske pomoći gdje se usluga izvrši iako ta lica ne posjeduju ličnu dokumentaciju, te da se, ukoliko postoje medicinske indikacije, izvrši prijem i ti pacijenti se odjeljski liječe kao i svi drugi građani;
- Da je tačno da nemaju mogućnost da takvim pacijentima fakturišu usluge jer, kako se navodi, nijesu zdravstveno osigurani, niti imaju posao i stalni izvor prihoda, ali da bez obzira na taj segment, u ovoj ustanovi dobijaju zdravstvenu zaštitu;
- Da na ginekološko - akušerskom odjeljenju u prosjeku mjesečno imaju 3 do 4 porođaja pacijentkinja koje su pripadnice romske nacionalnosti, te da fakture za usluge porođaja znaju da budu i više stotina eura a koje se, kako se navodi, ne naplate od tih pacijentkinja, upravo imajući u vidu tešku materijalnu situaciju pripadnika ove zajednice i uslove u kojima žive, kao i činjenicu da se radi o višečlanim porodicama u kojima niko ne radi i da nemaju siguran izvor prihoda;
- Da se do sada niko od pripadnika RE populacije, ni direktoru lično, a ni zaštitniku prava pacijenata opšte bolnice Berane, ni usmeno, a ni putem prigovora, nije žalio na usluge pružene u ovoj ustanovi, niti da im je onemogućeno na bilo koji način, niti iz bilo kog razloga, da budu liječeni kao i svi drugi građani.

5. U međuvremenu, Zaštitniku se analognim povodom obratio i Evropski centar za prava Roma (ERRC), ukazujući da je u mapiranju broja pripadnika romske i egipćanske zajednice u opštini Berane koje je sprovedeno u septembru 2022. godine, a koji žive u naselju "Riversajd", prepoznato da najveći broj tih stanovnika živi bez adekvatne zdravstvene zaštite i riješenog pravnog statusa ili kao apsolutni apatridi. U aktu ERRC je dalje navedeno da je prema rezultatima istraživanja uočeno da značajan broj pripadnika/ca zajednice Roma i Egipćana u naselju "Riversajd" ne ostvaruje skoro nikakvu zdravstvenu zaštitu ili to čini u privatnim zdravstvenim ustanovama kada imaju novac, te da je jedan od najvećih problema to što ne posjeduju lične karte ili zdravstvene legitimacije koje su im neophodne prilikom svakog zdravstvenog pregleda. ERRC ističe da su ispitanici/e naveli/e, u slučaju da

ne posjeduju lična dokumenta, da im se ne pruža zdravstvena zaštita ili da takva vrsta zdravstvene zaštite zavisi od "volje zdravstvenih radnika/ca" (30,4% ispitanika/ca se liječi samo tako što kupuju lijekove na svoju ruku, dok 4,3% ne posjećuje zdravstvene ustanove, te da je veliki broj ispitanika/ca koji se liječe sami ili koji ne idu kod doktora zbog neposjedovanja zdravstvene knjižice). ERRC predlaže preduzimanje dodatnih aktivnosti u vidu izdavanja privremenih zdravstvenih legitimacija, kako bi romska i egipćanska populacija u Crnoj Gori imala jednostavniji pristup zdravstvenoj zaštiti.

III RELEVANTNI PROPISI

Domaće pravo:

6. Ustav Crne Gore određuje:

»Član 6

Crna Gora jemči i štiti prava i slobode.

Prava i slobode su nepovredivi.

Svako je obavezan da poštuje prava i slobode drugih.

Član 8 stav 1

Zabranjena je svaka neposredna ili posredna diskriminacija, po bilo kom osnovu.

Član 17

Prava i slobode ostvaruju se na osnovu Ustava i potvrđenih međunarodnih sporazuma.

Svi su pred zakonom jednaki, bez obzira na bilo kakvu posebnost ili lično svojstvo.

Član 69 stav 1

Svako ima pravo na zdravstvenu zaštitu."

7. Zakon o zabrani diskriminacije ("Službeni list Crne Gore", br. 046/10, 040/11, 018/14, 042/17) propisuje:

"Član 2 st. 1, 2 i 3

Zabranjen je svaki oblik diskriminacije, po bilo kom osnovu.

Diskriminacija je svako pravno ili faktičko pravljenje razlike ili nejednako postupanje, odnosno propuštanje postupanja prema jednom licu, odnosno grupi lica u odnosu na druga lica, kao i isključivanje, ograničavanje ili davanje prvenstva nekom licu u odnosu na druga lica, koje se zasniva na rasi, boji kože, nacionalnoj pripadnosti, društvenom ili etničkom porijeklu, vezi sa nekim manjinskim narodom ili manjinskom nacionalnom zajednicom, jeziku, vjeri ili uvjerenju, političkom ili drugom mišljenju, polu, promjeni pola, rodnom identitetu, seksualnoj orijentaciji i/ili interseksualnim karakteristikama, zdravstvenom stanju, invaliditetu, starosnoj dobi, imovnom stanju, bračnom ili porodičnom stanju, pripadnosti grupi ili pretpostavci o pripadnosti grupi, političkoj partiji ili drugoj organizaciji, kao i drugim ličnim svojstvima.

Neposredna diskriminacija postoji ako se aktom, radnjom ili nečinjenjem lica ili grupa lica, u istoj ili sličnoj situaciji, dovode ili su dovedeni, odnosno mogu biti dovedeni u nejednak položaj u odnosu na drugo lice ili grupu lica po nekom od osnova iz stava 2 ovog člana."

8. Zakon o zdravstvenoj zaštiti ("Službeni list Crne Gore", br. 003/16, 039/16, 002/17, 044/18, 024/19, 024/19, 082/20, 008/21):

“Član 5

U ostvarivanju prava na zdravstvenu zaštitu građani su jednaki, bez obzira na nacionalnu pripadnost, rasu, pol, rodni identitet, seksualnu orijentaciju, starosnu dob, invaliditet, jezik, vjeru, obrazovanje, socijalno porijeklo, imovno stanje i drugo lično svojstvo, u skladu sa zakonom.

Član 10 stav 1

Zdravstvena zaštita se sprovodi na načelima sveobuhvatnosti, kontinuiranosti, dostupnosti, cjelovitog i specijalizovanog pristupa zdravstvenoj zaštiti, kao i na načelu stalnog unapređenja kvaliteta zdravstvene zaštite.

Član 11 stav 1

U ostvarivanju zdravstvene zaštite građanin ima pravo na jednakost u cjelokupnom tretmanu prilikom ostvarivanja zdravstvene zaštite ...

Član 32 stav 1

Zdravstvene ustanove su: ambulanta, laboratorija, apoteka, ustanova za zdravstvenu njegu, poliklinika, dom zdravlja, bolnica, zavod, prirodno lječilište, klinika, kliničko-bolnički centar, klinički centar, institut Zdravstvena ustanova Apoteke Crne Gore "Montefarm".

9. Zakon o pravima pacijenata ("Službeni list Crne Gore", br. 040/10, 040/11):

“Član 1

Svako lice, bolesno ili zdravo, koje u zdravstvenoj ustanovi zatraži ili kome se pruža zdravstvena usluga u cilju očuvanja i unaprjeđenja zdravlja, sprječavanja bolesti, liječenja i zdravstvene njege i rehabilitacije (u daljem tekstu: pacijent) ima prava utvrđena ovim zakonom.

U ostvarivanju prava utvrđenih ovim zakonom obezbjeđuje se poštovanje ljudskog dostojanstva, fizičkog i psihičkog integriteta i zaštita tih prava.

Član 2

Jednako pravo na kvalitetnu i kontinuiranu zdravstvenu zaštitu garantuje se svakom pacijentu u skladu sa njegovim zdravstvenim stanjem, opšteprihvaćenim stručnim standardima i etičkim načelima, uz pravo na ublažavanje patnje i bola u svakoj fazi bolesti i stanja, na svim nivoima zdravstvene zaštite.

Član 30 stav 1 i 2

Pacijent ima pravo na blagovremenu zdravstvenu zaštitu.

Pravo iz stava 1 ovog člana obezbjeđuje se na svim nivoima zdravstvene zaštite.

Član 31 stav 1

Pacijent kome je uskraćeno pravo na zdravstvenu zaštitu ili određeno pravo utvrđeno ovim zakonom, odnosno pacijent koji nije zadovoljan pruženom zdravstvenom uslugom ili postupkom zdravstvenog ili drugog radnika zdravstvene ustanove može podnijeti prigovor.“

10. Zakon o zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", br. 042/11, 032/14, 021/17):

„Član 27 stav 1 i 2

Zaštitnik/ca je institucionalni mehanizam za zaštitu od diskriminacije.

Zaštitnik/ca, uz saglasnost diskriminisanog lica, postupa i preduzima mjere za zaštitu od diskriminacije, u skladu sa ovim zakonom i posebnim zakonom kojim je uređena zabrana diskriminacije.

Član 41

Nakon završetka ispitivanja povrede ljudskih prava i sloboda Zaštitnik/ca daje mišljenje o tome da li je, na koji način i u kojoj mjeri došlo do povrede ljudskih prava i sloboda.

Kad Zaštitnik/ca utvrdi da je došlo do povrede ljudskih prava i sloboda, mišljenje sadrži i preporuku o tome šta treba preduzeti da bi se povreda otklonila, kao i rok za njeno otklanjanje.”

11. Kodeks medicinske etike i deontologije

„Član 4

Obaveza ljekara je da svoju profesionalnu aktivnost obavlja savjesno, po pravilima medicinske struke i sa potrebnom pažnjom, u skladu sa načelima medicinske etike i deontologije i načelima čovječnosti.

Član 5

Ljekar ljekarsku pomoć pruža svima jednako, bez obzira na godine života, pol, rodni identitet, rasu, nacionalnu pripadnost, vjeru, društveni položaj, obrazovanje, jezik, bračno ili porodično stanje, seksualnu orijentaciju, socijalno porijeklo, političko ili drugo ubjeđenje, imovinsko stanje, jezik, kulturu, vrstu bolesti, psihički ili tjelesni invaliditet ili drugo lično svojstvo, poštujući ljudska prava i dostojanstvo svakog čovjeka.

Član 6

Ljekar je dužan da poštuje prava, slobode, autonomiju i ljudsko dostojanstvo svakog pacijenta, kao i da se u svom radu vodi principima dobročinstva, nanošenja najmanje štete i principima pravičnosti.

Član 9

Odluke ljekara moraju da se zasnivaju isključivo na postupcima koji bolesniku olakšavaju trpljenje i ostvaruju zdravlje, poštujući pri tom prava, slobode, autonomiju i dostojanstvo svakog pacijenta. Profesionalni odnos ljekara prema pacijentu ne smije biti uslovljen bilo kojim neetičkim razlogom.“

Međunarodno pravo:

12. Međunarodni pakt o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima

“Član 12

1. Države članice ovog pakta priznaju pravo koje ima svako lice na najbolje psihičko i mentalno zdravlje koje može da postigne.

2. Mjere koje će država članica ovog pakta preduzeti u cilju osiguranja punog ostvarenja ovog prava treba da obuhvate mjere potrebne radi osiguranja: (a) smanjenje broja mrtvorodne djece i smrtnosti djece, kao i zdrav razvitak djeteta; (b) poboljšanje svih vidova higijene sredine i industrijske higijene; (c) profilaksije i liječenje epidemičkih, endemičkih, profesionalnih i drugih oboljenja, kao i borbu protiv ovih bolesti; (d) stvaranje uslova za osiguranje svima ljekarskih usluga i pomoći u slučaju bolesti.

13. Konvencija za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda:

„Član 14

Uživanje prava i sloboda predviđenih ovom konvencijom osigurava se bez diskriminacije po bilo kom osnovu, kao što su pol, rasa, boja kože, jezik, vjeroispovijest, političko ili drugo mišljenje, nacionalno

ili socijalno porijeklo, veza sa nekom nacionalnom manjinom, imovno stanje, rođenje ili drugi status.“

14. Protokol br. 12 uz Evropsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda:

“Član 1

1. Svako pravo koje zakon predviđa ostvarivaće se bez diskriminacije po bilo kom osnovu kao npr. polu, rasi, boji kože, jeziku, vjeroispovijesti, političkom i drugom uvjerenju, nacionalnom ili društvenom porijeklu, povezanosti sa nacionalnom manjinom, imovini, rođenju ili drugom statusu.
2. Javne vlasti neće ni prema kome vršiti diskriminaciju po osnovima kao što su oni pomenuti u stavu.

15. ECRI Preporuka o opštoj politici br. 13 o borbi protiv anticiganizma i diskriminacije Roma (usvojena 24. juna 2011. godine):

Evropska komisija protiv rasizma i netolerancije (ECRI) preporučuje vladama država članica:

Da se bore protiv anticiganizma u zdravstvu i da, shodno tome:

- a. preduzimaju mjere da Romima obezbijede ravnopravan pristup svakoj kvalitetnoj zdravstvenoj zaštiti;
- b. regrutuju zdravstvene medijatore, posebno iz romske zajednice, kako bi se obezbijedila veza između zdravstvenog osoblja i rukovodilaca i Roma;
- c. preduzimaju mjere kako bi obezbijedili da se Romima ne ometa pristup zdravstvenoj zaštiti i liječenju finansijskim ili administrativnim preprekama;
- d. obezbijede obuku za zdravstvene radnike u cilju borbe protiv stereotipa, predrasuda i diskriminacije usmjerene protiv Roma;
- e. obezbijede da se počinioци diskriminacije Roma u zdravstvenom sektoru krivično gone i kažnjavaju;
- f. izričito zabranjuju svaku praksu prisilne sterilizacije Romkinja;
- g. sprečavaju i bore se protiv svake segregacije u bolnicama, a posebno u porodilištima.

V ZAKLJUČNA OCJENA

16. Saznanje da se Romima i Egipćanima iz Berana koji nemaju regulisan pravni status onemogućava liječenje u Opštoj bolnici Berane dalo je povoda da Zaštitnik, saglasno odredbi člana 28. stav 2. Zakona o Zaštitniku/ci, pokrene postupak ispitivanja povrede ljudskih prava i sloboda po sopstvenoj inicijativi. S tim u vezi, zatraženo je izjašnjenje od JZU Opšta bolnica Berane, a određene informacije u toku postupka kod Zaštitnika dostavio je i Evropski centar za prava Roma.

17. JZU Opšta bolnica Berane dostavila je Zaštitniku traženo izjašnjenje u kojem, u suštini, navodi da pripadnici RE populacije koji imaju regulisan status i zdravstvenu knjižicu u ovoj ustanovi mogu ostvariti usluge kao i svi drugi građani, a da pripadnici RE populacije koji nemaju regulisan zdravstveni status, ako su u pitanju hitna stanja, u ovoj ustanovi usluge dobijaju preko prijemne ambulante - službe urgentne medicinske pomoći gdje se usluga

izvrši iako ta lica ne posjeduju ličnu dokumentaciju, te da se, ukoliko postoje medicinske indikacije, izvrši prijem i ti pacijenti se odjeljenski liječe kao i svi drugi građani. U izjašnjenju se dalje navodi da nemaju mogućnost da pacijentima bez zdravstvenog osiguranja fakturišu usluge jer, osim što nemaju osiguranje, nemaju ni posao i stalni izvor prihoda, ali da bez obzira na taj segment, u ovoj ustanovi, kako se navodi, dobijaju zdravstvenu zaštitu. Opšta bolnica takođe konkretizuje da na ginekološko - akušerskom odjeljenju u prosjeku mjesečno imaju 3 do 4 porođaja pacijentkinja romske nacionalnosti, da fakture za usluge porođaja znaju da budu i više stotina eura, a koje se, kako se navodi, od tih pacijentkinja ne naplate.

18. Zaštitnik podsjeća na rezultate istraživanja iz 2022. godine prema kojima su Romi i Egipćani izloženi najvećem stepenu diskriminacije u oblasti zdravstvene zaštite (32,3%), a onda slijede starije osobe (26,7%) i osobe sa invaliditetom (26,1%).¹ Romsko i egipćansko stanovništvo nailazi na mnogobrojne prepreke u pogledu pristupa sistemu zdravstvene zaštite, kao što su neriješen pravni status i neposjedovanje ličnih dokumenata, manjak informacija, jezičke barijere, finansijske i administrativne barijere. Svi pripadnici romsko - egipćanske zajednice nemaju zdravstveno osiguranje što onemogućava i/ili ograničava pristup uslugama zdravstvenog sistema na svim nivoima. U vezi sa navedenim, Romi i Egipćani su suočeni sa rizikom od diskriminacije, uključujući situacije kada zdravstveni radnici/e odbiju da pruže pomoć ili zatraže plaćanje usluge, koju ova populacija, zbog izrazito nepovoljnog socio - ekonomskog položaja ne može da plati.

19. Osnovni parametri koji ukazuju na sliku lošijeg zdravstvenog stanja Roma i Egipćana u odnosu na većinsku populaciju su izraženi u skraćenom životnom vijeku, prisustvu zaraznih i drugih preventabilnih bolesti, nekorišćenju ili nedovoljnom korišćenju usluga primarne zdravstvene zaštite, nedovoljnom korišćenju opsežnijih pregleda i preventivnih programa. Osnovna zdravstvena zaštita je svima podjednako potrebna, ali nije jednako dostupna, što ukazuje na potrebu intervenisanja mjerama solidarne pomoći i primjerene zaštite.²

20. Pravo Roma i Egipćana na obezbjeđivanje pristupa zdravstvenoj zaštiti je zasnovano na tri osnovna postulata, i to: 1. država je dužna da obezbijedi sve potrebne uslove za uživanje prava na zdravlje svim pripadnicima romske i egipćanske populacije; 2. država je dužna da zaštiti Rome i Egipćane od diskriminacije u pružanju zdravstvene zaštite od strane trećih lica i 3. Romi i Egipćani imaju pravo da učestvuju u planiranju kao i praćenju mjera koje se odnose na njihovo zdravlje.³

¹ Obrasci i stepen diskriminacije u Crnoj Gori 2022, CEDEM, <https://www.cedem.me/wp-content/uploads/2023/02/MNE-10.02.2023-2.pdf>, str. 23

² Strategija socijalne inkluzije Roma i Egipćana 2021-2025, str 55

³ *Ibid*, str. 56

21. Članom 5 Zakona o zdravstvenoj zaštiti propisano je da su prilikom ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu svi građani jednaki, bez obzira na nacionalnu pripadnost, rasu, pol, rodni identitet, seksualnu orijentaciju, starosnu dob, invaliditet, jezik, vjeru, obrazovanje, socijalno porijeklo, imovno stanje i drugo lično svojstvo. Međutim, kako je već navedeno, istraživanje CEDEM-a pokazuje da je najveći stepen diskriminacije kada je riječ o zdravstvenoj zaštiti izražen prema Romima i Egipćanima. Dalje, prema članu 2 Zakona o pravima pacijenata, jednako pravo na kvalitetnu i kontinuiranu zdravstvenu zaštitu garantuje se svakom pacijentu u skladu sa njegovim zdravstvenim stanjem, opšteprihvaćenim stručnim standardima i etičkim načelima, na svim nivoima zdravstvene zaštite.

22. Kodeksom medicinske etike i deontologije konkretizovano je da ljekar ljekarsku pomoć pruža svima jednako, bez obzira na godine života, pol, rodni identitet, rasu, nacionalnu pripadnost, vjeru, društveni položaj, obrazovanje, jezik, bračno ili porodično stanje, seksualnu orijentaciju, socijalno porijeklo, političko ili drugo ubjeđenje, imovinsko stanje, jezik, kulturu, vrstu bolesti, psihički ili tjelesni invaliditet ili drugo lično svojstvo, poštujući ljudska prava i dostojanstvo svakog čovjeka (član 5), kao i da se u svom radu vodi principima dobročinstva, nanošenja najmanje štete i principima pravičnosti (član 2).

23. Zaštitnik je predmetni slučaj posmatrao sa šireg aspekta, zdravstvene zaštite svih Roma i Egipćana u Crnoj Gori, pa u tom smislu podsjeća i da je operativni cilj broj 7 Strategije socijalne inkluzije Roma i Egipćana 2021-2025 posvećen unaprjeđenju zdravstvene zaštite romske i egipćanske zajednice i povećanju jednakog pristupa kvalitetnom zdravstvenom sistemu i socijalnim uslugama.

24. Cijeneći značaj pitanja koja su pokrenuta ovim predmetom, a koja prevazilaze pitanje zdravstvene zaštite Roma i Egipćana u opštini Berane, već se odnose i na sve Rome i Egipćane u Crnoj Gori koji nijesu riješili pravni status i/ili ne posjeduju lična dokumenta, a imajući u vidu i Preporuku Evropske komisije protiv rasizma i netolerancije o opštoj politici br. 13 o borbi protiv anticiganizma i diskriminacije Roma, Zaštitnik

PREPORUČUJE

VLADI CRNE GORE I MINISTARSTVU ZDRAVLJA

- *Da preduzmu dodatne mjere i aktivnosti sa ciljem da Romima i Egipćanima koji nemaju riješen status u Crnoj Gori i neposjeduju lična dokumenta obezbijede pristup zdravstvenoj zaštiti na svim nivoima;*
- *Da preduzmu mjere i aktivnosti kako bi obezbijedili da se Romima i Egipćanima ne ometa pristup zdravstvenoj zaštiti i liječenju finansijskim ili administrativnim preprekama;*

- *Da u cilju izvršenja prve dvije preporuke uzmu u razmatranje mogućnost izdavanja privremenih zdravstvenih legitimacija dok se ne steknu uslovi za rješavanje pravnog statusa i zdravstveno osiguranje.*

JZU OPŠTA BOLNICA BERANE

Da, uvažavajući ranjiv položaj Roma i Egipćana, te izražen rizik od diskriminacije, nastave da pružaju zdravstvenu zaštitu licima koja nemaju zdravstveno osiguranje, odnosno koja još uvijek nijesu riješila pravni status u Crnoj Gori.

Naznačeni subjekti su dužni da obavijeste Zaštitnika o mjerama i radnjama preduzetim na izvršenju ovog mišljenja, sa preporukama, u roku od 30 dana od dana prijema mišljenja.

ZAMJENICA ZAŠTITNIKA
LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA CRNE GORE
Nerma Dobardžić Kurti

Dostaviti:

- *X.X.;*
- *Evropskom centru za prava Roma - na upoznavanje;*
- *Vladi Crne Gore;*
- *Ministarstvu zdravlja;*
- *JZU Opšta bolnica Berane;*
- *a/a.*